

Františkovo slovo

č.178

Cantalamessa: Být na světě, ale ne ze světa

Ježíšovo božství se zjevilo právě na kříži

Setká-li se Boží spravedlnost a naše zahanbení, dochází k odpuštění

Papež: Ve zpovědnici se nevyhrožuje, ale odpouští

Papež: Nezapomeňme, že prvním oltářem je kříž

Kard. Kasper: Číst Amoris laetitia ve světle tridentského dekretu o eucharistii

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Cantalamessa: Být na světě, ale ne ze světa

Vatikán. „V jedné oblasti je obzvláště nezbytné »nepřizpůsobovat se tomuto světu«, totiž v oblasti vizuálních vjemů“ - zdůraznil s odkazem na citát ze svatého Pavla (Řím 12,2) papežský kazatel, otec Raniero Cantalamessa během prvního postního kázání v pátek (23. února) v kapli Apoštolského paláce *Redemptoris Mater*. Italský kapucín tak započal sérii pravidelných pátečních kázání, která jsou během postní doby určena všem spolupracovníkům římského biskupa.

Přítomným, mezi nimiž chyběl papež František se svými nejbližšími spolupracovníky, kteří v ústraní rekolekčního domu v Aricci konali poslední den svojí duchovní obnovy, nabídnul „všeobecné uvedení do doby postní“ a ponechal prozatím stranou téma, které si zvolil pro letošní cyklus postních kázání („*Oblečte se v Pána Ježíše Krista. Křesťanská svatost v pavlovských parenezích*“) O. Cantalamessa připomněl starokřesťanský výraz „postit se od světa“, který je dnes třeba chápat jako „půst od obrazů nabízených světem. Kdysi byl za nejvíce nezbytný i účinný považován půst od jídla a pití, zatímco „nyní tomu tak není“. Dnes se půst od jídla koná nezřídka z jiných důvodů, především kvůli štíhlé linii. Písmo o žádném jídle neříká, že je nečisté, avšak mnohé obrazy nečisté jsou. Staly se privilegovanými nositeli antievangelia, které šíří tento svět. A proto se na seznamu toho, v čem se máme uskrovnit, musí objevit kromě jídla, pití, spánku a mluvení také obrazy.“

Mezi to, co pochází „ze světa a nikoli od Otce“, klade svatý Jan vedle »žádosti těla a honosného způsobu života« také »žádost očí« (1 Jan 2,16). Italský kapucín v této souvislosti poukázal na to, co se přihodilo králi Davidovi, když spatřil na terase vedlejšího domu Batšebu, manželku svého poddaného, Uriáše.

„Jsme-li někdy rozrušeni nečistými obrazy, ať již z vlastní nerozvážnosti či dotěrností světa, který svoje obrazy násilně vnucuje lidským zrakům, napodobujme to, co na poušti činili židé, kteří byli uštknuti hadem. Namísto utápění se v neužitečných stížnostech nebo vymlouváním se na samotu, únavu či neporozumění druhých, pohledme na Ukřižovaného anebo jděme před svatostánek. Je psáno, že »jako Mojžíš vyvýšil na poušti hada,« pro toho, kdo byl uštknut, tak je »vyvýšen Syn člověka«, aby každý, kdo na Něho s vírou pohlédne, nezemřel. A tak protilek přichází stejnou cestou jako zlo, tedy očima, pohledem na Ježíše.“

Ke společnosti, kde každý „vnímá účast na poslání proměňovat svět a církve“ – pokračoval o. Cantalamessa – se obrací Boží slovo, které vybízí: »nepřizpůsobujte se tomuto světu«, a my se cítíme ponoukáni dodat »zmeňte jej«, místo abychom řekli »změňte se«. Člověk totiž má změnit svět, který nosí v sobě, dříve než si usmyslí měnit svět okolo.“ V souvislosti s tím o. Cantalamessa vysvětloval evangelní vztah ke světu.

„Vždycky je užitečné vzít v úvahu zkušenosti z dřívějšího, chceme-li porozumět požadavkům nynějšího. V synoptických evangeliích je slovo svět (kosmos) téměř vždycky morálně neutrálním pojmem, buď v prostorovém smyslu jako země anebo v časovém jako nynější doba (aion). Pavel a ještě výrazněji Jan přikládají slovu »svět« morální smysl a označují jím satanovo panství, kterým se stal svět po prvotním hříchu (srov. »bůh tohoto světa« - 2 Kor 4,4). Proto vybízí Pavel k nepřizpůsobování se tomuto světu a Jan ve svém prvním listu říká »Nemilujte svět, ani to, co je ve světě...« (1 Jan 2,15-16). Přitom všem nikdy netřeba ztratit ze zřetele, že svět sám v sobě, je a zůstává dobrý, byl stvořen Bohem, který jej má rád a poslal svého Syna, »aby svět byl skrze něho spasen« (Jan 3,17).“

Postoj ke světu, který nabízí Ježíš svým učedníkům – řekl papežský kazatel - „se skrývá ve dvou předložkách. Být na světě, ale nikoli ze světa“, jak čteme v Janově evangeliu (17,11.16): „Už nejsem na světě – praví ve velekněžské modlitbě Otci – ale oni jsou na světě. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa“.

Ježíšovo božství se zjevilo právě na kříži

Papež František před modlitbou Angelus, nám. sv. Petra

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnešní evangelium druhé postní neděle nás vybízí, abychom rozjímali o proměnění Páně (srov. *Mk 9,2-10*). Tuto epizodu je třeba klást do souvislosti s tím, co se přihodilo o šest dnů dříve, kdy Ježíš odhalil svým učedníkům, že v Jeruzalémě bude »muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit, ale po třech dnech že vstane z mrtvých« (*Mk 8,31*). Tato zvěst vyvolala krizi u Petra i všech ostatních učedníků, pro něž byla nepřípustná myšlenka, že by Ježíš měl být odmítnut staršími lidu a potom zabit. Očekávali totiž mocného a silného Mesiáše, který bude vládcem. Ježíš se však prezentuje pokorně a mírně, jako služebník Boží, služebník lidí, který má obětovat svůj život, projít pronásledováním, utrpením a smrtí. Jak ale následovat Mistra a Mesiáše, jehož životní úděl má takto skončit? Tak smýšleli. A právě proměnění jim poskytlo odpověď. Co je to Ježíšovo proměnění? Je to anticipace velikonočního zjevení.

Ježíš vzal s sebou tři učedníky – Petra, Jakuba a Jana – a »vyvedl je na vysokou horu« (*Mk 9,2*) a tam se jim na chvíli zjeví ve svojí slávě, slávě Syna Božího. Událost proměnění tak umožňuje učedníkům pozitivně se vyrovnat s Ježíšovým umučením a nebytí zrcení. Uviděli ho, jaký bude po umučení, až bude oslaven. Ježíš je tak připravuje na zkoušku. Proměnění pomáhá učedníkům – i nám – chápat, že Kristovo umučení je mysteriem utrpení, ale především darem lásky, nekonečné Ježíšovy lásky. Událost Ježíšova proměnění nám umožňuje lépe porozumět Jeho vzkříšení. Pro pochopení tajemství kříže je nezbytné vědět předem, že Ten, kdo trpí a je oslaven, není pouhý člověk, nýbrž Boží Syn, který nás zachránil svojí láskou věrnou až do smrti. Otec tak znovu opakuje mesiášskou deklaraci svého Syna, pronesenou při křtu na břehu řeky Jordán, a nabádá: »Toho poslouchajte!« (v.7). Učedníci jsou povoláni následovat Mistra s důvěrou a nadějí, navzdory Jeho smrti; Ježíšovo božství se má zjevit právě na kříži, právě v tomto Jeho umírání, takže evangelista Marek klade do úst setníka vyznání víry: »Tento člověk byl opravdu Syn Boží!« (*Mk 15,39*).

Obraťme se nyní v modlitbě k Panně Marii, lidskému stvoření vnitřně proměněnému Kristovou milostí. Svěřme se s důvěrou její mateřské pomoci, abychom s vírou a velkorysostí pokračovali cestou postní doby.

Kázání z Domu sv. Marty

26.2.2018

Setká-li se Boží spravedlnost a naše zahanbení, dochází k odpuštění

Vatikán. „Nejen nesoudit, nýbrž odpouštět, aby bylo odpuštěno nám, a k tomu je zapotřebí milosti zahanbení“ – kázal římský biskup při ranní bohoslužbě v kapli Domu sv. Marty.

Nesudte a nebudete souzeni – tato Ježíšova slova z dnešního evangelia (*Lk 6,36-38*) opakoval a komentoval papež v dnešní homilii. „Nikdo totiž nebude moci uniknout Božímu soudu – osobnímu i všeobecnému – vysvětlil papež. Všichni budeme souzeni a z tohoto hlediska se církev dívá na vztahy vůči bližnímu i Bohu.

Za prvé, vybízí vzhledem k bližnímu, abychom nejen nesoudili, ba dokonce odpouštěli. Každý se může zpytovat, zda tak činí. „Kolikrát jen – podotkl papež – je tématem našich konverzací souzení druhých? Kdo tě však učinil soudcem? Soudit druhé je špatnost, neboť jediným soudcem je Pán.“

„Na našich schůzích, během oběda anebo když jsme spolu například dvě hodiny, kolik času z toho ztratíme na souzení druhých? ... »Budte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec!« A více, budte velkodušní. Dávejte a bude vám dáno. Co mi bude dáno? Míra dobrá, natlačená, natřesená a vrchovatá; překypující velkodušnost Pána, když budeme překypovat milosrdenstvím a nesoudit.“

Druhý signál, který církev dnes dává – pokračoval papež - je výzva k pokoře před Bohem spočívající v uznání, že jsme hříšníci.

„Víme, že spravedlností Boha je milosrdenství. Je však zapotřebí, abychom Mu to řekli: Tobě spravedlnost, mně zahanbení. A když se setká Boží spravedlnost a naše zahanbení, dochází k odpuštění. Věřím, že jsem zhřešil proti Pánu? Věřím, že Pán je spravedlivý? Věřím, že je milosrdný? Stydím se před Bohem, že jsem hříšník? Je to tak prosté: Tobě spravedlnost, mně zahanbení. Prosme o tuto milost zahanbení.“

V mojí mateřštině, poznamenal římský biskup, se člověku, který se dopustil hříchu, říká „ostuda“. „Kéž nám před Bohem nikdy nechybí umění se zastydět,“ vybídnul.

„Je to velká milost, to zahanbení. Pamatujme tedy na postoj k bližnímu, připomínejme si, že v míře, kterou soudím, budu také sám souzen. Není na mně, aby soudil. A pokud něco o druhém říkám, ať je to velkorysé a shovívavé. A v postoji k Bohu vést onen dialog: Tobě spravedlnost, mně zahanbení.“

Kázal Svätý otec při ranní mši v kapli Domu sv. Marty za přítomnosti devíťčlenné Rady kardinálů, která se sjela na třídní pravidelnou poradu do Vatikánu.

Kázání z Domu sv. Marty

27.2.2018

Papež: Ve zpovědnici se nevyhrožuje, ale odpouští

Vatikán. Postní doba je čas napomáhající k obrácení a ke změně našeho života. Pán volá každého a neochabuje v důvěře a jemnocitu. Také zpovědnici by měli tak jednat – kázal papež při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Podnět si přitom vzal z prvního liturgického čtení (*Iz 1,10.16-20*), ve kterém prorok Izaiáš volá izraelský lid k obrácení zdánlivě příkrým oslovením »sodomská knížata« a »gomorský lide«. „Pán zaujímá vůči nám hříšníkům výjimečný postoj – začal papež František. – Nevyhrožuje, nýbrž laskavě vybízí a projevuje důvěru. Prorok Izaiáš se obrací k lidu překvapivou výzvou: »Nuže, suďte se – praví Hospodin«.

„Pán říká: Pojdte, slyšte a popovídejme si. Neděsí nás. Je jako tatínek, který musí vytknout dospívajícímu synovi nějakou klukovinu. Ví, že s rákoskou nepořídí dobře. Musí projevít důvěru. Pán jakoby nás v tomto čtení volal: Pojdte. Dáme si spolu kafe a popovídáme si. Neměj strach, nechci tě bít. A poněvadž ví, že si syn říká: »Co jsem to jen udělal...«, dodává: »I kdyby jak šarlat byly vaše hříchy, vybělí se jako sníh. I kdyby se červenaly jako purpur, budou jako bílá vlna«.

Ježíš – pokračoval římský biskup – se chová jako otec k adolescentnímu synovi. Přibližuje ho projevem důvěry k odpuštění a mění jeho srdce. Takto povolal např. Zachea nebo Matouše a takto si počíná i v našem životě. Ukazuje nám, jak dosáhnout pokroku na cestě obrácení.

„Děkujeme Pánu za jeho dobrotivost. On nás nechce tlouci, ani zavrhnout. Dal svůj život za nás a tak prokázal svoji dobrotu. Nepřetržitě se snaží dosáhnout srdce. A když my kněží v Pánově jménu nasloucháme projevům obrácení, máme rovněž zaujímat tento dobrotivý postoj, jako Pán: Pojdte, suďte se. Není problém. Je odpuštění. Nikoli hrozba hned na úvod!“

V této souvislosti papež vyprávěl o jistém kardinálovi, který zpovídal tak, že když slyšel hřích, který byl opravdu těžký, nepozastavoval se nad ním příliš, ale pokračoval dál v rozhovoru. „Takto se otevírá srdce – dodal Svatý otec – a dotyčný člověk pocítí pokoj. Takto jedná Pán s námi: Pojdte, sudme se, popovídejme si. Přijmi stvrzenku o odpuštění. Odpuštění existuje.“

„Mně velice pomáhá nahlížet tento Pánův postoj jako tatínkovo chování vůči synovi, který se pokládá za velkého, dospělého, ale ještě je v půli cesty. Pán ví, že jsme ještě všichni v půli cesty a častokrát potřebujeme slyšet a cítit tato slova: Pojd', neboj se a přijd'. Odpuštění existuje. To nám dodává odvahu jít k Pánu s otevřeným srdcem. Otec nás očekává.“

Kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

28.2.2018

Papež: Nezapomeňme, že prvním oltářem je kříž

Dnes dopoledne se konala pravidelná generální audience. Věčné město prožívá kalamitu v důsledku pondělní pěticentimetrové sněhové nadílky, která stále stěžuje chod místní dopravy, protože teploty se pohybují pod bodem mrazu. Římská školní mládež se však těší z mimořádných prázdnin. Středeční audience se proto konala ve vatikánské aule Pavla VI., která pojala 8 tisíc lidí a další 3 tisíce sledovaly její průběh pomocí velkoplošné obrazovky ve Svatopetrské bazilice, kam je přišel Petřův nástupce rovněž osobně pozdravit.

Zahájilo ji čtení z Markova evangelia (*Mk 6,38-39.41*) o zázračném nasycení zástupů, které vykonal Ježíš rozmnožením pěti chlebů a dvou ryb, jež mu podali učedníci. Papež František pokračoval v cyklu katechezí o bohoslužbě. Dnes začal probírat samotné slavení eucharistie, a to moment tzv. přípravy darů. V samotném závěru pak řekl:

„Nezapomeňme, že první oltářem je kříž, a na tomto oltáři, kterým je Kristus, klademe trochu svých darů, chléb a víno, jež se rozmnoží a stanou samotným Ježíšem, který se nám dává. To všechno vyjadřuje také modlitba nad dary, v níž kněz prosí Boha, aby přijal oběť své církve, a poukazuje na podivuhodnou výměnu naší chudoby za Jeho bohatství. V chlebu a vínu nabízíme Bohu svůj život, aby byl proměněn Duchem svatým v Kristovu oběť a spolu s Ním se stal jedinou duchovní obětí, která se zalíbí Otci. Tím se uzavírá příprava darů a jsme disponováni k eucharistické modlitbě. Spiritualita sebedarování, které nás učí tato část mše, ať osvěcuje naše dny, vztahy s druhými, naše jednání i trápení, která nás potkají, a pomáhá nám budovat pozemskou obec ve světle evangelia.“

PLNÉ ZNĚNÍ papežovy KATECHEZE je [ZDE](#)

Potom se papež jako obvykle obracel postupně k věřícím osmi jazyků (francouzština, angličtina, němčina, španělština, portugalština, arabština a polština), aby je za pomoci tlumočnicka pozdravil a krátce shrnul obsah katecheze. V pozdravu určenému arabsky mluvícím zmínil papež neprve Sýrii, pak Svatou zemi a Blízký východ a spatra dodal:

„Tuto mučenou zemi... musíme se modlit za bratry, kteří jsou ve válce, za pronásledované křesťany, které chtějí z této země vyhnat pryč! Modleme se za tyto naše bratry a sestry!“

Generální audienci zakončila společná recitace modlitby Páně v latinském jazyce, po níž Petřův nástupce všem požehnal.

Kard. Kasper: Čist Amoris laetitia ve světle tridentského dekretu o eucharistii

Vatikán. Za kreativní obnovu tradice označuje kardinál Walter Kasper exhortaci *Amoris laetitia* ve své nové knize. Emeritní předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů a oblíbený teolog papeže Františka, který v pondělí 5. března dovrší 85 let, se ve svazku nadepsaném „Poselství *Amoris laetitia*. Bratrská diskuse“ znovu dotýká témat, jež v poslední době vyvolávají v církvi bouřlivé diskuse. Hovoří kardinál Kasper:

„Tradice není stojatá voda, nýbrž je jako pramen či řeka, je živoucí. Církev je živoucí organismus a v tomto smyslu je nutné překládat vždy platnou katolickou tradici do aktuální situace. To je také smysl aktualizace, aggiornamenta, o němž mluvil papež Jan XXIII.“

Podtitul knihy zdůrazňuje, že jde o „bratrskou diskusi“. Píšete, že není zapotřebí mít z diskusí strach, avšak dodáváte, že „k obviňování z hereze nesmí docházet“. Co vás zaujalo na prudkých debatách, které následovaly po publikaci *Amoris laetitia*?

„Především bych chtěl říci, že debaty jsou v církvi nezbytné, netřeba z nich mít strach! Je tu však také trpká, příliš silná debata spojená s obviněním z hereze. Hereze je zarputilý postoj popírající formulaci dogmatu. Učení o nerozlučnosti manželství není papežem Františkem zpochybňováno! Dříve než vyslovím, že jde o herezi, je vždy zpotřebí ptát se, jak druhý míní své tvrzení. A především je třeba předpokládat, že je katolík a nikoli naopak!“

V místě, kde se věnujete zpochybňované poznámce č. 351 *Amoris laetitia* o svátostech pro rozvedené a znovu sezdané katolíky, píšete, že tato poznámka má být čtena ve světle dekretu Tridentského koncilu o eucharistii. Proč?

„Tridentský koncil říká, že v případě, kdy nedošlo k těžkému hříchu, nýbrž jen k drobnému pochybení, eucharistie tento hřích maže. Hřích je složitý termín. Nejde v něm pouze o objektivní předpis, ve hře je také intence, svědomí člověka a ve svátosti smíření je třeba zvážit, zda jde skutečně o těžkých hřích, či pouze drobné pochybení nebo dokonce o nic. V případě lehkého hříchu může člověk dostat rozhřešení a přistupovat ke svátosti eucharistie. Odpovídá to již učení papeže Jana Pavla II. a papež František postupuje v plné návaznosti, ve stopách předchozího papeže. Nevidím tedy důvod, proč říkat, že by šlo o herezi.“

V čem podle vás spočívá největší pomoc, jakou *Amoris laetitia* přináší dnešním rodinám? Jakým způsobem se může tento dokument promítnout do každodenního života rodin?

„Znám některé farnosti, rovněž tady v Římě, které organizují setkání manželů nebo snoubenců připravujících se na manželství a čtou si některé části této apoštolské exhortace. Jazyk tohoto dokumentu je natolik jasný, že mu může rozumět každý křesťan. Nejde o vysokou teologii, lidem nesrozumitelnou... Je to dokument, který poskytuje prostor svobodě, ale interpretuje také podstatu křesťanského poselství srozumitelným jazykem. Lid Boží mu tedy rozumí! Papež má vynikající spojení s Božím lidem.“

Jak je všeobecně známo, papež František při první modlitbě Anděl Páně po svém zvolení citoval vaši knihu nazvanou „Milosrdenství“. Proč je podle vás milosrdenství tak důležitým tématem tohoto pontifikátu, také pokud jde o rodiny?

„Dnes prožíváme období neslýchaného násilí ve světě. Mnoho lidí nese zranění. Také v manželství jich je mnoho. Lidé v těchto složitých časech potřebují milosrdenství, empatii a náklonnost církve. Myslím, že milosrdenství je odpovědí na znamení naší doby.“

O své nové knize hovořil kardinál Walter Kasper.